

Henkilötietojen käsittelyperusteet tutkimustietovarannossa

Rekisterinpitäjyydestä tutkimus- ja hanketietovarannossa

- Tutkimustietovarantoon soveltunee yhteisrekisterinpitäjyys
 - OKM on määritellyt henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen ja keinot.
➔ OKM on rekisterinpitäjä.
 - Tiedot siirtävät tahot ovat myös rekisterinpitäjiä, koska ne osallistuvat johto- ja ohjausryhmien kautta suoraan tai välillisesti henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen ja keinojen määrittelyyn.
➔ yhteisrekisterinpitäjyys, jossa rekisterinpitäjät sopivat keskenään vastuista ja rooleista
 - CSC on tutkimustietovarannon henkilötietojen käsittelijä, joka toimii rekisterinpitäjän lukuun ja sen toimeksiannosta.
- Vaihtoehtona erillislaki tutkimustietovarannosta, jolloin OKM olisi rekisterinpitäjä

Tietosuoja-asetus 4 art 7 kohta:

rekisterinpitäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot;

Tietosuoja-asetus 26 art:

Jos vähintään kaksi rekisterinpitäjää määrittää yhdessä käsittelyn tarkoitukset ja keinot, ne ovat yhteisrekisterinpitäjiä. Ne määrittelevät keskinäisellä järjestelyllä läpinäkyvällä tavalla kunkin vastualueen tässä asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden noudattamiseksi [...]. Järjestelyn yhteydessä voidaan nimetä rekisteröidyille yhteispiste.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettusta järjestelystä on käytävä asianmukaisesti ilmi yhteisten rekisterinpitäjien todelliset roolit ja suhteet rekisteröityihin nähden. [...]

Henkilötietojen käsittelyperusteet (1/2)

- Henkilötietoja tietovarantoon siirtävillä organisaatioilla on ollut erilaisia lainmukaisia perusteita käsittelylle (esim. c, a, e).
- Tutkimustietovarannon rekisterinpitäjä (OKM) tarvitsee lainmukaisen käsittelyperusteen, koska kyse ei enää ole alkuperäisen perusteen mukaisesta käsittelystä.
 - Silloin tiedot keränneet tahot voivat luovuttaa ne tutkimustietovarantoon.
 - Yhteisrekisterinpitäjinä ne voivat käyttää tietoja itse, jos käyttötarkoitukseen on olemassa lainmukainen käsittelyperuste.
 - Tutkimustietovarannon tarkoitus on lisäksi yhtenevä alkuperäisten rekisterinpitäjien käyttötarkoitusten kanssa.

Tietosuoja-asetus 6 art 1 kohta:

1. Käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn yhtä tai useampaa erityistä tarkoitusta varten;

b) käsittely on tarpeen sellaisen sopimuksen täytäntöön panemiseksi, jossa rekisteröity on osapuolena, tai sopimuksen tekemistä edeltävien toimenpiteiden toteuttamiseksi rekisteröidyn pyynnöstä;

c) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;

d) käsittely on tarpeen rekisteröidyn tai toisen luonnollisen henkilön elintärkeiden etujen suojaamiseksi;

e) käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi;

f) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttamiseksi, paitsi milloin henkilötietojen suoja edellyttävät rekisteröidyn edut tai perusoikeudet ja -vapaudet syrjäyttävät tällaiset edut, erityisesti jos rekisteröity on lapsi.

Henkilötietojen käsittelyperusteet (2/2)

- Tutkimustietovarannossa käsittelyn tarkoitus on tutkimuksen edistäminen eri tavoin.
 - Käsittelyperusteeksi sopii lähinnä tietosuoja-asetuksen 6 art. 1 kohdan e alakohta (edellinen kalvo), jos erillislainsäädäntöä tutkimustietovarannosta ei säädetä.
 - Käsittelyperusteesta voi säätää kansallisesti yksityiskohtaisemmin. Tietosuoja-laissa esitetään 4 § :ää, joka voi soveltua myös henkilötietojen käsittelyyn tutkimustietovarannossa (ks. oikealla).

Tietosuoja-asetus 4 art 2 kohta:

Käsittelyllä tarkoitetaan toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista.

Tuleva tietosuoja laki (HE 9/2018):

4 §

Käsittelyn lainmukaisuus

Henkilötietoja saa käsitellä tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti, jos

[...]

3) Käsittely on tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia varten ja se on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden;

[...]

Henkilötiedot hanketietovarannossa, nykytilanne

- Yhteyshenkilöiden ja rahoitettavien tietoja
 - Julkisia tietoja nimi, affiliaatio ja ORCID-tunniste
 - Muita tietoja kotiorganisaatiolle
- Käsittelyperusteena suostumus, jos sellainen on tutkijalta saatu
- Mikäli suostumusta ei ole, portaaliin näkyville vain hankkeen tiedot ja linkki rahoittajan sivulle, jossa rahoitettavan nimi

HENKILÖ

- Etunimi
- Sukunimi
- Affiliaatio
- ORCID
- Kansalaisuus
- Sukupuoli
- Syntymäaika
- Nimike